

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
(पूर्वीचे पुणे विद्यापीठ)
SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY
(Formerly University of Pune)

समन्वय कक्ष (माध्यम)
गणेशखिंड, पुणे

Media Co-ordination Cell
Ganeshkhind, Pune-7

२३ मार्च २०२०

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील
'फॅकल्टी डेव्हलपमेंट सेंटर'ची मोठी आघाडी

- दोन वर्षांमध्ये १३ हजार शिक्षकांचे थेट व ऑनलाईन प्रशिक्षण
- शिक्षकांच्या गरजा पाहून विशेष कोर्सेसची रचना

पुणे -

केंद्रीय मनुष्यबळ विकास मंत्रालयांतर्गत सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात स्थापन करण्यात आलेल्या 'फॅकल्टी डेव्हलपमेंट सेंटर'ने (एफडीसी) गेल्या दोन वर्षांत मोठी आघाडी घेतली आहे. या काळात या केंद्राने तब्बल तीन हजार शिक्षकांना प्रत्यक्ष प्रशिक्षण देऊन, तर १० हजारांहून अधिक शिक्षकांना ऑनलाईन प्रशिक्षण देऊन त्यांची क्षमता बांधणी केली आहे. इतकेच नव्हे तर शिक्षकांच्या गरजा लक्षात घेऊन त्यानुसार विविध कोर्सेसची रचना करण्यात आली आहे.

केंद्रीय मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाने पाच वर्षांपूर्वी 'पंडित मदन मोहन मालवीय नॅशनल मिशन फॉर टीचर्स अँड टीचिंग' हा उपक्रम जाहीर केला. त्याअंतर्गत देशातील विविध २० ठिकाणी 'फॅकल्टी डेव्हलपमेंट सेंटर' (एफडीसी) जाहीर करण्यात आली. त्यापैकी एक केंद्र २०१८ साली सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठामध्ये सुरू करण्यात आले. या केंद्रामध्ये शिक्षकांची क्षमताबांधणी होण्याच्या दृष्टीने विविध प्रशिक्षणे देण्याची सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. आता या केंद्रांना दोन वर्षे पूर्ण झाली आहेत. या काळातील

आढावा केंद्रातर्फे जाहीर करण्यात आला आहे. त्यानुसार केंद्राने मोठी या काळात मोठी आघाडी घेतल्याचे पाहायला मिळाले आहे, अशी माहिती या केंद्राचे संचालक प्रा. संजीव सोनावणे आणि समन्वयक डॉ. सचिन सुर्वे यांनी दिली.

गेल्या दोन वर्षांच्या काळात विद्यापीठातील केंद्राने सलग ७८ कोर्सेस आयोजित केले होते. त्यात प्रत्यक्ष २९६७ शिक्षकांनी सहभाग घेतला. याशिवाय या केंद्राला पहिल्याच वर्षी ऑनलाईन प्रशिक्षणासाठी 'नॅशनल रीसोर्स सेंटर' बहाल करण्यात आले होते. त्याअंतर्गत एक ऑनलाईन रिफ्रेशर कोर्स चालवण्यात आला होता. या केंद्राची पहिल्या वर्षातील कामगिरी उत्तम झाल्यामुळे पुढच्या वर्षी (२०१९-२०) दोन 'नॅशनल रीसोर्स सेंटर' आणि दोन ऑनलाईन कोर्सेस ('लीडरशीप अँड गव्हर्नन्स इन हायर एज्युकेशन' आणि 'टिचिंग अँड टीचर्स इन हायर एज्युकेशन') बहाल करण्यात आले. या केंद्रात ऑनलाईन प्रशिक्षणाद्वारे दोन वर्षांमध्ये तब्बल १०,०७३ इतक्या शिक्षकांना प्रशिक्षण देण्यात आले. याशिवाय विद्यापीठ व महाविद्यालयांमधील शिक्षकांसाठी राज्य सरकार 'महाराष्ट्र राज्य शिक्षक विकास प्रबोधिनी' या प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना करत आहे. या प्रकियेतही विद्यापीठातील केंद्राचा सक्रीय सहभाग आहे.

शिक्षकांच्या गरजा पाहून कार्यक्रम

या केंद्राचे वैशिष्ट्य म्हणजे त्यात शिक्षकांच्या गरजा लक्षात घेऊन विविध प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करण्यात आले आहेत. त्यामुळे ते शिक्षकांसाठी अधिक उपयुक्त ठरत आहेत.

प्रशिक्षणाची निष्पत्ती -

१. शिक्षकांच्या शिकवण्याच्या पद्धतीत सुधारणा.
२. शिक्षकांना विद्यार्थ्यांशी संवाद वाढवण्यात उपयुक्त.
३. शिकवणे व शिकणे या दोन्ही प्रक्रियांची परिणामकारकता वाढली.
४. शिक्षकांच्या वैयक्तिक विकासाच्या दृष्टीने उपक्रम फायद्याचे ठरले.

विद्यापीठाच्या केंद्रातील सुविधा

- सर्व आधुनिक सुविधांनी युक्त असे १६१० चौरस मीटरचे प्रशिक्षण क्षेत्र.
- पाच लेक्चर हॉल, एक ग्रंथालय.
- कॉन्फरन्स हॉल, कम्प्युटर लॅब, लॅंग्वेज लॅब.
- आधुनिक सोयींनी युक्त स्टुडिओ.
- आवारात शैक्षणिक बहुमाध्यम संशोधन केंद्र (इ.एम.एम.आर.सी.)
- प्रशिक्षणार्थींसाठी स्वतंत्र होस्टेल (११० जणांची राहण्याची व्यवस्था).

अभिजित घोरपडे

विशेष कार्याधिकारी, माध्यम समन्वय कक्ष

sppumediacell@gmail.com